

Sygn. akt IX U 52/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Gabriela Jokiel

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 04 kwietnia 2017 r. w Rybniku

sprawy z odwołania M. M. i Z. M.(M.)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o podleganie ubezpieczeniom społecznym rolników

na skutek odwołania M. M. i Z. M.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 23 listopada 2016 r. nr(...)

1.zmienia zaskarżoną decyzję częściowo w ten sposób, że stwierdza,

iż odwołująca M. M. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników począwszy

od dnia 15 listopada 2016r. i od tego dnia istnieje obowiązek opłacania składek z tego

tytułu,

2.w pozostałej części oddala odwołanie.

Sędzia

Sygn. akt. IXU 52/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 listopada 2016 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – P. Terenowa w K. stwierdził podleganie M. M. ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz emerytalno – rentowe od 29 czerwca 2016 roku, a także,

że do opłacania składek za wszystkie osoby wymienione w decyzji zobowiązani są M. M. i jej mąż Z. M.. Organ rentowy podniósł, że ubezpieczona M. M. posiada gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 1 ha przeliczeniowego. Uzyskała to gospodarstwo w drodze spadku po zmarłym w dniu (...) roku ojcu E. P.. Organ rentowy przyjął, że M. M. rozpoczęła działalność rolniczą w dniu 29 czerwca 2016 roku.

W odwołaniu od powyższej decyzji, sprecyzowanym na rozprawie w dniu 7 marca 2017 roku, odwołująca i jej mąż domagali się zmiany decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 23 listopada 2016 roku w całości poprzez uznanie, że M. M. w ogóle nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników, bowiem nigdy nie rozpoczęła pracy w swoim gospodarstwie rolnym. Nie ma też zamiaru prowadzenia działalności rolniczej, bo nie ma do tego stosownego przygotowania zawodowego, nie ma stosownych narzędzi.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że odwołująca składa sprzeczne oświadczenia w sprawie. W toku postępowania przed organem rentowym oświadczyła bowiem, że prowadzi gospodarstwo rolne sama od dnia 15.11.2016 roku. Z kolei wypełniając druk KRUS UD-2, zgłaszając się do ubezpieczenia społecznego rolników, w pkt.12 wskazała, że rozpoczęła działalność rolniczą od dnia 29.06.2016 roku, tj. od daty wynikającej z aktu notarialnego.

Sąd ustalił co następuje:

Odwołująca M. M., urodzona (...), w dniu 16 listopada 2016 roku złożyła wniosek o objęcie jej ubezpieczeniem społecznym rolników wskazując datę rozpoczęcia działalności rolniczej na dzień 29 czerwca 2016 roku. Odwołująca dostarczyła wówczas organowi rentowemu oświadczenia spadkobierców i dwóch świadków, że od dnia (...) roku (data zgonu ojca) do 14.11.2016 roku nie pracowała w swoim gospodarstwie rolnym .

Po przeanalizowaniu wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

W toku procesu Sąd ustalił, że ojciec odwołującej E. P. zmarł w dniu (...) roku. Zgodnie z aktem poświadczenia dziedziczenia spadek po E. P. nabyły z mocy ustawy jego żona Z. P., córka K. G. i córka M. M. po 1/3 części każda. W dniu (...) roku notarialnie dokonany został podział spadku. Zgodnie z paragrafem 6 aktu notarialnego spadkobiercy oświadczyli, że są już w posiadaniu przedmiotów niniejszej umowy i z dniem 29 czerwca 2016 roku przechodzą na nich wszelkie korzyści i ciężary związane z ich własnością. W konsekwencji Burmistrz Miasta O. wydał decyzje w sprawie wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego za rok 2016 na każdego z właścicieli.

M. M. na terenie miasta O. posiada:

- gospodarstwo rolne o powierzchni 0,1590 ha fiz., tj. 0,0557 ha przeliczeniowych,
- udział 1/6 gospodarstwa rolnego o powierzchni 0,2814 ha fiz., tj. 0,1891 ha przeliczeniowych,
- gospodarstwo rolne o powierzchni 1,6073 ha fiz., tj. 1,0766 ha przeliczeniowych,
- udział 2/12 gospodarstwa rolnego o powierzchni 0,0991 ha fiz., tj. 0,0346 ha przeliczeniowych.

M. M. na terenie Gminy S. posiada we współwłasności gospodarstwo rolne o powierzchni 0,5827 ha fiz., tj. 0,1290 ha przeliczeniowych.

Łącznie odwołująca posiada 2,7295 ha fizycznych, tj. 1,4850 ha przeliczeniowych.

Odwołująca M. M. w okresie od dnia (...) roku (data zgonu ojca) do dnia 14.11.2016 roku nie pracowała w swoim gospodarstwie rolnym. W tym okresie gospodarstwem zajmowała się jej matka Z. P.. To ona wykonywała czynności związane z siewami na polu rolnym. Uprawiała zboża: pszenicę, jęczmień, którymi żywiła hodowane przez siebie kury, kaczki, gęsi. W uprawie pola pomagali jej sąsiedzi – użyczali posiadane maszyny rolne. Jeszcze na wiosnę 2016 roku, przed podziałem spadku, matka odwołującej dokonała ostatnich siewów, również na części należącej do córki M.

M.. Ostatnie plony z pola Z. P. zebrała na jesieni roku 2016 i wtedy faktycznie przekazała córkom należące do nich nieruchomości rolne. Zlikwidowała wówczas hodowlę drobiu. Z. P. pobierała do 2016 roku z (...) dopłaty obszarowe.

Od 15 listopada 2016 roku swoim gospodarstwem rolnym zajmuje się odwołująca i jej mąż. Odwołująca płaci podatek rolny, ale też wraz ze swoim mężem porządkuje posiadaną nieruchomość, np. wycina samosiejki, krzewy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego dołączonych do akt sprawy, nadto zeznań świadków: S. C., Z. S., K. G., Z. P. oraz częściowo na podstawie zeznań odwołujących M. M. i Z. M. (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 4.04.2016 roku czas od 00:08:22 do 00:58:58). Strony nie zgłosiły dalszych wniosków dowodowych.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków, którzy potwierdzili, że matka odwołującej – Z. P., do dnia 14 listopada 2016 roku zajmowała się gospodarstwem rolnym odwołującej – prowadziła działalność rolniczą na gruntach odwołującej. Zeznania te są spójne i wzajemnie się uzupełniają, a także korelują z materiałem dowodowym w postaci dokumentów zebranych w sprawie. Natomiast zeznaniom odwołujących Sąd dał wiarę tylko częściowo, a mianowicie w tej części, w której korelują one z zeznaniami świadków. Sąd odmówił im wiary w części, w której odwołujący twierdzili, że M. M. w ogóle nie rozpoczęła działalności rolniczej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. M. i jej męża Z. M. zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art.7 ust.1 pkt 1 i art.16 ust.1 pkt 1 i ust.3 ustawy z dnia 20.12.1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2016 roku, poz. 277 z późn.zm.) ubezpieczeniu społecznemu rolników podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, a także jego małżonek i domownik, jeżeli nie podlegają innemu ubezpieczeniu społecznemu i nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie mają ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art.4 ust.1 i 2 cyt. ustawy składki na ubezpieczenie za każdego ubezpieczonego opłaca rolnik. Jeżeli działalność rolnicza jest prowadzona na rachunek kilku osób, obowiązek opłacenia składki ciąży na nich solidarnie. Obowiązek opłacenia składki powstaje od dnia, w którym powstało ubezpieczenie, a ustaje od dnia, w którym ustało ubezpieczenie.

Z kolei art.38 pkt 1-3 ustawy stwierdza, iż przy ustalaniu podlegania ubezpieczeniu domniemywa się, że:

- 1) właściciel gruntów zaliczonych do użytków rolnych lub dzierżawca takich gruntów, jeżeli dzierżawa jest zarejestrowana w ewidencji gruntów i budynków, prowadzi działalność rolniczą na tych gruntach;
- 2) podatnik podatku rolnego lub podatku od dochodu z działów specjalnych prowadzi działalność rolniczą w rozmiarze wynikającym z zakresu opodatkowania;
- 3) jeżeli własność lub dzierżawa gruntów, o których mowa w pkt 1, przysługuje kilku osobom lub jeżeli obowiązek podatkowy, o którym mowa w pkt 2, ciąży na kilku osobach - każda z tych osób uczestniczy w prowadzeniu działalności rolniczej.

Art. 6 pkt 3 cyt. ustawy stwierdza, że ilekroć w ustawie jest mowa o działalności rolniczej - rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej.

Z kolei art.1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (j.t.Dz.U.z 2016 roku, poz.617 z późn.zm.) przewiduje, że opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza.

Art.2 ust.1 ustawy o podatku rolnym stwierdza, że za gospodarstwo rolne uważa się obszar gruntów, o których mowa w art.1 o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki, nieposiadającej osobowości prawnej.

Sporną w sprawie była kwestia czy odwołująca prowadzi działalność rolniczą na obszarze gospodarstwa rolnego, którego jest właścicielem, a jeżeli tak, to od kiedy.

Prowadzenie działalności rolniczej oznacza prowadzenie na własny rachunek przez posiadacza gospodarstwa rolnego działalności zawodowej, związanej z tym gospodarstwem, stałej i osobistej oraz mającej charakter wykonywania pracy lub innych zwykłych czynności wiążących się z jego prowadzeniem (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 29 września 2005 roku w sprawie I UK 16/05). Chodzi przy tym o rzeczywiste prowadzenie działalności rolniczej, która jednak nie musi mieć charakteru pracy fizycznej. Możliwe jest bowiem prowadzenie działalności rolniczej polegającej na samym zarządzaniu gospodarstwem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2011 roku w sprawie IIUK 81/10). Samo posiadanie lub własność gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym uzasadnia objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników z mocy ustawy. Domniemanie przewidziane art.38 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników można obalić wykazując, że działalność rolnicza nie jest prowadzona. Wobec czego za błędne należy uznać stanowisko, które tylko z faktem posiadania lub własności łączy prowadzenie działalności rolniczej. Prawidłowa wykładnia pojęcia „prowadzenie działalności rolniczej” użytego w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oznacza, że działalność rolniczej nie prowadzi ten, kto jej faktycznie nie prowadzi, niezależnie od tego, czy jest właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego. Decydujące znaczenie ma fakt prowadzenia działalności rolniczej, a nie tytuł prawny do władania rzeczą.

Zdaniem Sądu w toku procesu bezspornie ustalono, że odwołująca M. M. nie prowadziła działalności rolniczej w okresie od śmierci ojca do 14 listopada 2016 roku włącznie. Wpisanie do druku KRUS daty 29 czerwca 2016 roku przy równoczesnym złożeniu oświadczeń o nieprowadzeniu tej działalności do 14 listopada 2016 roku, świadczy o tym, że data 29 czerwca 2016 roku została wpisana przez odwołującą omyłkowo. To wynika również z konsekwentnych, stanowczych i logicznych zeznań świadków przesłuchanych w sprawie.

Reasumując, odwołująca od dnia 15 listopada 2016 roku prowadzi działalność rolniczą i tym samym podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy. Posiada bowiem gospodarstwo rolne i w sposób faktyczny w rozumieniu zarządu, organizacji, ale również prac fizycznych prowadzi działalność rolniczą.

Z powyższych przyczyn, Sąd w punkcie 1 wyroku na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję częściowo uznając, że odwołująca M. M. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 15 listopada 2016 roku i od tego dnia istnieje obowiązek opłacania składek z tego tytułu.

W punkcie 2 wyroku na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił w pozostałej części odwołanie, jako niezasadne.

SSR (del.) Renata Stańczak